

8. Кравченкова Г. Паблік рілейшинз як соціальний інститут: нормативний і організаційний підхід / Г. Кравченкова // Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики. – 2013. – Вип. 58. – С. 95–103.
9. Круглий стіл «Вітчизняна PR-освіта: реалії, проблеми, перспективи» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://iib.com.ua/ua/novosti-mib/item/2766-krugliy-stil-vitchiznyana-pr-osvita-realiyi-problemi-perspektivi.html>.
10. Мельниченко А. До питання вдосконалення вітчизняної системи підготовки фахівців у сфері зв'язків з громадськістю / А. Мельниченко, А. Киричок // Держава та регіони. Серія : Соціальні комунікації. – 2014. – № 4. – С. 142–146.
11. Николаєнко С. В освіті – інформаційна революція / С. Николаєнко // Дзеркало тижня, 14 – 20 січня 2006 р. – №1.
12. Про перелік напрямів, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра : Постанова Кабінету Міністрів України № 1719 від 13.12.2006 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1719-2006-%D0%BF>.
13. Про затвердження переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційними рівнями спеціаліста і магістра : Постанова Кабінету Міністрів України № 787 від 27.08.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/787-2010-%D0%BF>.
14. Про вищу освіту : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
15. Рябець І. Передумови становлення професійної підготовки фахівців із зв'язків з громадськістю в Україні / І. Рябець // Міжнародний науковий форум: соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент. – 2014. – Вип.15. – С. 168–177.
16. Савченко О. Методологічні підходи до визначення якості шкільної освіти / О. Савченко // Матеріали методологічного семінару «Проблеми якості освіти: теоретичний і практичний аспекти». – К., 2006.
17. Шиян В. Нові стандарти у підготовці фахівців з реклами і зв'язків з громадськістю в контексті болонського процесу / В. Шиян // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. – № 1–2 (42–43). – 2015. – С. 78–82.

УДК [378.016:004]:005.591.6:378.147.018.43

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ НАВЧАЛЬНИХ КУРСІВ З ІКТ З ЕЛЕМЕНТАМИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Петренко С.В., к. пед. н.,
старший викладач кафедри інформаційно-комунікаційних
технологій та методики викладання інформатики
Рівненський державний гуманітарний університет

У статті проаналізовано дистанційне та змішане навчання як інноваційні технології навчання; з'ясовано, що інноваційні технології доцільно розглядати як педагогічний процес, який передбачає використання сукупності оригінальних способів і прийомів спільної діяльності суб'єктів освітнього процесу, націлених на досягнення мети навчання, розвитку особистості та формування фахової компетентності відповідно до завдань підготовки майбутніх педагогів.

Ключові слова: інновація, інноваційні технології, викладання навчальних курсів з ІКТ, дистанційне навчання, змішане навчання.

В статье проанализированы дистанционное и смешанное обучение как инновационные технологии обучения; выяснено, что инновационные технологии целесообразно рассматривать как педагогический процесс, предусматривающий использование совокупности оригинальных образов и приемов общей деятельности субъектов образовательного процесса, направленных на достижение цели обучения, развитие личности и формирование профессиональной компетентности согласно задачам подготовки будущих педагогов.

Ключевые слова: инновация, инновационные технологии, преподавание учебных курсов по ИКТ, дистанционное обучение, смешанное обучение.

Petrenko S.V. INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN TEACHING ICT COURSES WITH ELEMENTS OF DISTANCE LEARNING

In article we analyze distance and blended learning as an innovative learning technology; also we found that innovative technology should be viewed as a pedagogical process, which involves using a combination of original methods and methods of joint activity of subjects of educational process, aimed at achieving the goals of learning, personal development and formation of professional competence in accordance with the tasks of training of future teachers. The author described an innovative technology that is ideally used in teaching with ICT with elements of distance learning, the features of the use of innovative technologies and skills that are generated through this use.

Key words: innovation, innovative technology, teaching courses in ICT, distance learning, blended learning.

Постановка проблеми. Використання інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ) у педагогічній діяльності відкриває унікальні можливості для організацій навчально-виховного процесу, широкі перспективи у вивченні навчальних дисциплін у загальноосвітніх, спеціальних та вищих навчальних закладах, оскільки застосування інформаційно-комунікаційних технологій є однією з необхідних умов вибудови нової парадигми освіти, яка докорінно змінює організацію педагогічного процесу, сприяє реалізації індивідуального підходу. Важливим чинником якісної підготовки педагога до використання комп'ютерних інформаційних технологій є навчальні курси з ІКТ, які націлені на підготовку майбутніх учителів загальноосвітніх шкіл, викладачів ВНЗ до ефективного використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі та науковому дослідженні.

Викладання навчальних курсів з ІКТ, відповідно до вимог сучасного інформаційного середовища, передбачає раціональне поєднання інноваційних і традиційних методів навчання. Позаяк загальною метою курсів є формування ІКТ-компетентності, а також надання практичних навиків і умінь майбутнім працівникам навчальних закладів із питань використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій для забезпечення ефективності та результативності навчально-виховного процесу, то проблема раціонального поєднання традиційних та інноваційних методів, використання інноваційних технологій у викладанні курсів є актуальною, особливо в умовах дистанційного або змішаного навчання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема інформатизації освіти та необхідності застосування інформаційно-комунікаційних технологій в освіті є предметом аналізу В. Бикова, М. Жалдака, М. Кадемії, Є. Маргуліса, Б. Хантер, А. Хуторського та ін. [3; 8; 18]. Пріоритетні напрями зміни підготовки педагога на основі використання інноваційних технологій та інтерактивних методів навчання розробляють В. Бондар, О. Овчарук, С. Сисоєва та ін. [3; 9]. Інноваційні технології формування ІКТ-компетентності педагога досліджують О. Андреев, Н. Морзе, Л. Петухова, Є. Полат, Є. Смирнова-Трибульська, Ю. Триус та ін. [14; 15; 17]. Проблема впровадження інноваційних форм і технологій навчання у вищу школу досліджували Ю. Бистрова, І. Доброскок, В. Кремень, В. Ільїн, С. Нікітчин, С. Пролеєв та ін. [7; 14; 18]. Проблема організації дистанційного навчання є предметом наукових розвідок А. Анісімова, Л. Гозман, А. Теслінова, А. Чернявської, С. Щеннікова та ін. [2; 4; 12; 15; 16; 19].

Водночас, незважаючи на чималу кількість досліджень, можливості використання принципово нових форм і методів змішаного навчання у викладанні навчальних курсів з ІКТ нині не розкриті, що й зумовило потребу пропонованої розвідки.

Постановка завдання. З огляду на вищезазначене завданням статті є спроба визначити інноваційні технології змішаного навчання з елементами дистанційного навчання, розкрити специфіку їх використання у викладанні навчальних курсів з ІКТ.

Виклад основного матеріалу дослідження. Запровадження дистанційної освіти в Україні передбачено Національною програмою інформатизації [6], а сутність запровадження відображена в Концепції розвитку дистанційної освіти [10].

На Міжнародній конференції з питань світової кризи освіти (Вільямсберг, США, 1967) дистанційне навчання було визнано педагогічною технологією, яка дасть змогу підвищити якість освіти. Водночас дистанційне навчання (переважно як форма заочного навчання) у ХХ ст. критикувалось педагогами через недостатню взаємодію між викладачами та студентами та відсутність постійного контролю над навчальною діяльністю студентів; якість такого навчання вважалась традиційно нижчою, ніж денної форми. Натомість, у ХХІ ст. сучасні комп'ютерні телекомунікації здатні забезпечити передачу знань і доступ до різноманітної навчальної інформації навіть ефективніше, ніж традиційні технології навчання. Експериментально підтверджено (С. Мигович, Є. Полат) [12; 15], що якість і структура навчальних курсів, так само, як і якість викладання під час дистанційного навчання, часто набагато краща, ніж під час традиційного. Нові електронні технології, як-от: інтерактивні диски, електронні дошки оголошень, мультимедійний гіпертекст, доступні через глобальну мережу Інтернет, не тільки можуть забезпечити активне залучення студента в навчальний процес, а й дають змогу керувати цим процесом й коригувати його, на відміну від більшості традиційних навчальних середовищ.

Дистанційне навчання передбачає таку організацію навчального процесу, за якої основна увага зосереджується на самостійному навчанні студента. Таке середовище навчання характеризується тим, що студент часто віддалений від викладача у просторі або в часі; проте студенти та викладачі мають можливість здійснювати діалог між собою за допомогою засобів телекомунікації. Інтерактивні можливості програм і систем доставки інформації, що використовуються в системі дистанційного навчання, дають

зможу організувати повноцінний зворотний зв'язок, забезпечити діалог і постійну підтримку, які неможливі в більшості традиційних систем навчання [12].

У сучасній системі вищої освіти простежується тенденція інтенсивного розвитку так званого «змішаного» навчання. Під змішаним навчанням (blended learning) мається на увазі об'єднання формальних засобів навчання (роботи в аудиторіях, вивчення теоретичного матеріалу) з неформальними, наприклад, обговоренням за допомогою електронної пошти й інтернет-конференцій. Змішана форма навчання органічно поєднує в собі як денні (очні), так і дистанційні форми навчання.

Якщо дистанційне навчання здійснюється тільки за допомогою інтернету, змішане навчання передбачає як дистанційне вивчення теоретичного матеріалу, освоєння практичних аспектів у формі денних занять чи дистанційно, так і складання іспиту (заліку) або виконання випускної роботи.

Змішана модель навчання – це модель використання розподілених інформаційно-освітніх ресурсів в стаціонарному навчанні із застосуванням елементів асинхронного й синхронного дистанційного навчання. Практикується як елемент стаціонарного навчання у разі проведення аудиторних занять і в самостійній роботі студентів. Тобто змішане навчання успадковує переваги дистанційного навчання й виключає його недоліки [5].

Змішане навчання, як і дистанційне, характеризується наявністю різноманітних платформ, які забезпечують функціонування дистанційної освіти (Learning Space, Web Tucho Мерилендського університету США, платформа «Прометей», «Аванта», Joomla та ін.) [11; 16]. Однак більшість вітчизняних ВНЗ використовують для організації та технічного забезпечення дистанційного навчання відкриту освітню платформу Moodle, переваги якої та кращі практики для створення ефективних і гарно оформлених курсів нами були проаналізовані раніше [13]. Реалії сучасного стану більшості вишів спричинили масове запровадження викладання курсів з елементами дистанційного навчання на базі LMS Moodle. Саме такий підхід використовується і у Рівненському державному гуманітарному університеті.

Важливою проблемою викладання з елементами дистанційного навчання вважаємо використання інноваційних технологій навчання, які б відповідали середовищу спілкування, а саме: у центрі технології навчання – студент; сутність технології – розвиток здатності до самонавчання; студенти відіграють активну роль у навчанні; в основі

навчальної діяльності – співробітництво. Під час змішаного навчання викладач може використовувати найрізноманітніші методи – як традиційні, так і інноваційні, інтерактивні: лекційні лабораторні, комп'ютерні презентації, комп'ютерне навчання й навчання через інтернет. Ці методи використовуються як окремо, так і в поєднанні.

У зв'язку з цим зупинимось більш розлого на аналізі тих технологій, які застосовуємо у викладанні курсу «Візуальне програмування» з елементами дистанційного навчання. Зауважимо, що дисципліна входить до освітньо-професійної програми підготовки вчителя інформатики початкової школи. Після засвоєння курсу майбутній учитель повинен уміти: застосовувати на практиці одержані знання з розробки додатків, що функціонують у середовищі Windows; здійснювати пошук розв'язування задач, передбачення наслідків виконання програми та всебічний аналіз одержаних результатів; користуватися довідковою системою інтегрованого середовища для вирішення питань, що постають під час реалізації поставленої мети.

В якості серверу під курс нам було надано платформу Науково-методичного центру інноваційних технологій виховного процесу НАПН України на базі Рівненського державного гуманітарного університету. Це пропрієтарний хостинг із цілодобовою підтримкою. Однак під час викладання курсу ми продовжили пошук безплатної платформи заради розміщення подібних курсів. Серед усіх випробуваних варіантів найбільш стабільним і дійсно робочим після тестувань вважаємо об'єднання Gnomio [<https://www.gnomio.com/>], що надає як хостинг, так і доменне ім'я у своєму піддоміні. Вважаємо можливим використання безплатного розміщення в мережі подібних навчальних курсів без суттєвих втрат у показниках надійності, стабільності та продуктивності.

Для забезпечення якісного викладання курсу нами був підібраний комплекс методичних матеріалів, навчальні підручники та посібники, розроблені практикуми, реалізовано цикл презентацій, відеоматеріали та набір корисних посилань.

Нами виділено особливості інноваційної технології у викладанні курсу «Візуальне програмування»: технологія розроблялася на основі конкретної методології освіти, педагогічної ідеї, в основі яких – ціннісні орієнтації, цільові установки, орієнтовані на конкретний очікуваний результат; технологічний ланцюг педагогічних дій складається відповідно до поставленої мети й має гарантувати всім студентам високий рівень засвоєння знань; функціонування

технології передбачає взаємопов'язану діяльність педагога й студентів, беручи до уваги принципи особистісно орієнтованого розвивального навчання, виховання та індивідуалізації.

Інноваційну технологію, вважаємо, необхідно розглядати як загальнодидактичний процес, який передбачає використання сукупності оригінальних способів і прийомів спільної діяльності суб'єктів освітнього процесу, націлених на досягнення мети навчання, розвитку особистості та формування фахової компетентності відповідно до завдань підготовки майбутніх педагогів.

Технологія викладання курсу включає систему інтерактивних лекційних та лабораторних занять, мультимедійних презентацій та відеолекцій, телеконференції, діалоги в режимі реального часу, що пройшли апробацію студентами різних форм навчання. Таке навчання передбачає самостійне вивчення навчального матеріалу, однак студент може консультуватися з викладачем за допомогою телефону, електронної пошти, скайпу, чату тощо.

Онлайн-семінар під назвою «вебінар» дає змогу демонструвати таблиці, презентації, відеоролики тощо. За допомогою інтернет-технологій вебінар зберіг головну ознаку семінару – інтерактивність, яка забезпечує моделювання функцій доповідача, слухача, що працюватимуть інтерактивно, комунікуючи разом за сценарієм проведення такого семінару [1]. Така технологія забезпечує взаємодію студентів не лише з викладачами, але й між собою, зміст лекцій, завдання часто орієнтовані на міжпредметні зв'язки й вирішення практичних завдань.

Після опрацювання лекційного матеріалу студент має можливість самоконтролю за допомогою тестів до кожної лекції. Такий підхід дає змогу відразу діагностувати прогалини в отриманих знаннях та повернутись до погано засвоєного матеріалу заново.

Одна з ключових ідей курсу полягає в тому, щоб забезпечити зв'язок «викладач – студент» на рівні формування та формування самого курсу. Диспути, поради та оцінювання матеріалів – це ті речі, які зазвичай не використовуються в традиційному освітньому просторі. Нашою метою було змінити уявлення студентів про тоталітаризм викладачів у рамках їх предметів і показати інший, відмінний стиль викладання, який базується на взаємоввічливості, умінні вислуховувати думки опонентів, базуватися на реаліях сьогодення та аналізі світових практик.

У курсі представлено ряд лабораторних завдань, які склалися таким чином, аби студент міг поступово, крок за кроком,

переходити від найпростіших завдань до складних. Таким чином, ми дотримуємось послідовності в діях студентів. Здебільшого кожне наступне завдання базується на попередніх, що допомагає студентам правильно оцінювати об'єми завдань та виробити навички для розділення важких задач на менші інтерактивні підзадачі.

Необхідно зазначити, що оцінки за виконання лабораторних завдань знаходяться в журналі оцінок, що дає змогу студентам моніторити свій рейтинговий бал упродовж проходження курсу, що робить процес оцінювання більш прозорим.

Також нами були розроблені індивідуальні завдання, які видавалися студентам на початку вивчення курсу на весь період його вивчення. Такий вид діяльності був спрямований на самостійну довготривалу роботу над одним конкретним завданням. Ми врахували можливі труднощі, які можуть виникати в студентів упродовж цього періоду. Саме для їх подолання на сайті курсу було створено розділ консультацій у режимі чату. За час виконання індивідуальних завдань у слухачів часто з'являлися однотипні проблеми. Тому ми вирішили організувати on-line консультації та тренінги для їх вирішення.

Робота організувалась таким чином, що у разі накопичення певної кількості однотипних проблем ми розміщували новину про планування on-line консультації, а студентам пропонували зареєструватися та обрати найзручніший для них час проведення. Інколи, в процесі таких консультацій, виникала необхідність в демонстрації екрану ментора. У цьому нам стали у пригоді модулі LMS Moodle, призначені для on-line конференцій.

Нами було розширено можливі способи зв'язку з викладачем та додано на ресурс електронну адресу викладача, а також skype дані для персональних консультацій у режимі реального часу. Такі зміни виконувались, насамперед, для підвищення рівня комунікації «викладач – студент». Студенти, які проходять чи пройшли курс, мають змогу порушувати цікаві їм теми. За допомогою цих компонентів ми намагаємось підтримувати майбутніх фахівців шляхом допомоги у вирішенні проблем, з якими вони стикнулися під час засвоєння матеріалу. Вважаємо, що такий підхід виходить за рамки стандартного режиму роботи ВНЗ, є дуже корисним не лише для випускників, але й для викладачів. Кожна тема, яка піднімається студентом, що прослухав курс, дуже цінна для нас, адже містить інформацію з реалій навчального процесу інформатики в початковій школі і дає нам змогу адаптувати курс та закрити

прогалини. Зрештою, отримавши такі практичні навички, ми дійшли висновку, що зворотній зв'язок студентів з викладачем є, у першу чергу, важливим саме для вдосконалення викладача та предметів, які він викладає. А завдяки мережі Internet та компонентам LMS Moodle це вкрай просто, зручно та не затратно за часом.

До курсу було додано чат та форум. Чат надав змогу спілкуватися у режимі реального часу не лише з викладачем, а й вести обговорення між студентами. Найбільш поширені і часті проблеми висвітлювались на форумах із викладенням думок та варіантів вирішення, які виникали у процесі тренінгів. Форуми давали можливість більш тривалої (багатоденної) роботи й асинхронної взаємодії студентів та викладачів.

Для контролю якості засвоєння матеріалів у кінці кожного модулю студентам пропонується пройти тестування у межах викладеного матеріалу. Тести розміщені у LMS Moodle та створені за допомогою плагінів системи. Питання до семестрового контролю розміщені на сайті у відповідному розділі та доступні студентам від першої авторизації в системі.

Варто зазначити, що, як і будь-який життєвий процес, інтерактивний курс також повинен «жити» та постійно розвиватися. З появою нових технологій, платформ, рішень та додатків має змінюватись і сам курс. Для заохочення студентства та дієвості таких курсів необхідно постійно моніторити не лише предметну сферу, а й сферу ІКТ-технологій. Вважаємо, що наш досвід може бути корисним під час створення курсів не лише з ІКТ-технологій, а й з усіх інших предметів.

Висновки з проведеного дослідження. Використання інноваційних технологій у викладанні навчальних курсів з ІКТ з елементами дистанційного навчання, володіння навичками роботи в мережі Інтернет дає можливість всебічно підготувати спеціалістів для подальшої педагогічної та наукової роботи в сучасних умовах. Упроваджуючи в навчальний процес сучасні методи навчання, можна значно підвищити його якість, зробити навчальний процес більш гнучким, стимулювати студентів до самостійної роботи.

Перспективу подальших розвідок вбачаємо у вивченні особливостей системи контролю знань під час змішаного навчання, у вивченні переваг та недоліків форм контролю, нових можливостей системи контролю знань із використанням інформаційних технологій, із доступом до цифрових ресурсів з метою організації навчання майбутнього.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Азимов Э.Г. Массовые открытые онлайн-курсы в системе современного образования / Э.Г. Азимов // Дистанц. и виртуал. обучение. – 2014. – № 12. – С. 4–12.
2. Анисимов А.М. Работа в системе дистанционного обучения Moodle. Учебное пособие. 2-е изд. испр. и дополн. / А.М. Азимов. – Харьков, ХНАГХ, 2009. – 292 с.
3. Биков В.Ю. Проектний підхід і дистанційне навчання у професійній підготовці управлінських кадрів / В.Ю. Биков. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ime.edu-ua.net/cont/Bykov1.doc>.
4. Гозман Л.Я. Дистанционное обучение на пороге XXI века / Л.Я. Гозман, Е.Б. Шестопап. – Ростов-н/Д. : Мысль, 1999. – 368 с.
5. Дистанційне навчання – від теорії до практики, актуальний мережевий семінар [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.osvita.org.ua/distance/articles/15/>.
6. Закон України «Про національну програму інформатизації» (дата набуття чинності 12 березня 1998 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/annot/74/98-%D0%B2%D1%80>.
7. Інноваційні педагогічні технології: теорія та практика використання у вищій школі : [монографія] / [І.І. Доброскок, В.П. Коцур, С.О. Нікітчина та ін.]; Переяслав-Хмельниць. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України. – Переяслав-Хмельниць. : Вид-во С.В. Карпук, 2008. – 284 с.
8. Кадемія М.Ю. Формування інформаційно-комунікаційної компетентності у студентів педагогічного вищого навчального закладу / М.Ю. Кадемія // Психолого-педагогічні аспекти формування національної еліти. – Вип. 1, 2010. – С. 98–103.
9. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / [під заг. ред. О.В. Овчарук]. – К.: «К.І.С.», 2004. – 112 с.
10. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні (затверджено Постановою МОН України 20 грудня 2000 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
11. Методичні рекомендації по створенню тестових завдань та тестів в системі управління навчальними матеріалами MOODLE / В.М. Франчук. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – 58 с.
12. Мигович С.М. Огляд сучасного стану дистанційного навчання в Україні / С.М. Мигович [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.mnau.edu.ua/files/02_02_01_10/mygovich/2012-mygovich-ossdnu.pdf.
13. Петренко С.В. Умови ефективного використання LMS Moodle / С.В. Петренко // Третя міжнародна науково-практична конференція «MoodleMoot Ukraine 2015. Теорія і практика використання системи управління навчанням Moodle». (Київ, КНУБА, 21-22 травня 2015 р.): тези доповідей. – К.: КНУБА, 2015. – С. 48.
14. Петухова Л.Є. Компаративний аналіз традиційних та інноваційних педагогічних систем у професійній підготовці вчителя початкової школи / Л.Є. Петухова // Проблеми сучасної педагогічної освіти: [зб. статей] / Ред. кол.: Глузман О.В., Ігнатенко М.Я., Корнетов Г.Б. та ін. – Ялта: РВВ КГУ, 2008. – (Серія: педагогіка і психологія). Ч. 2. – Випуск 18. – С. 3–10.

15. Полат Е.С. Теория и практика дистанционного обучения / Е.С. Полат, М.Ю. Бухаркина, М.В. Моисеева. – М.: Издательский центр «Академия», 2004. – 416 с.

16. Система электронного навчання ВНЗ на базі MOODLE: Методичний посібник / [Ю.В. Триус, І.В. Герасименко, В.М. Франчук] // За ред. Ю.В. Триуса. – Черкаси. – 220 с.

17. Триус Ю.В. Інноваційні технології навчання у вищій освіті / Ю.В. Триус. ; Черкаський державний технологічний університет // X Міжвузівська школа-семинар «Сучасні педагогічні технології в освіті». – Харків,

31.01–02.02.2012 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.slideshare.net/kvntkf/tryus-innovacai-iktvnz>.

18. Феномен інновації: освіта, суспільство, культура : [монографія] / В.Г. Кремень, В.В. Ільїн, С.В. Пролеєв [та ін.] ; Ін-т обдар. дитини АПН України. – К. : Пед. думка, 2008. – 471 с.

19. Щенников С.А. Основы деятельности тьютора в системе дистанционного образования: специализированный учебный курс / С.А. Щенников, А.Г. Теслинов, А.Г. Чернявская и др. – М. : Дрофа, 2006. – 591 с.

УДК 37.015.311[005.115]

ДОСВІД ІНКОРПОРУВАННЯ ГЕНДЕРНОЇ МЕТОДОЛОГІЇ У ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Приходько А.В., к. пед. н., доцент
кафедри соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності
Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка

У статті висвітлено досвід упровадження гендерної методології до фахової навчальної підготовки студентів спеціальності «Соціальна робота» у рамках вивчення навчальної дисципліни «Основи соціально-педагогічних і гендерних досліджень у соціальній роботі». Увагу акцентовано на важливості формування егалітарної ідеології серед студентства та нейтралізації впливу гендерних стереотипів на планування та здійснення соціальної роботи із клієнтами різного віку та статі.

Ключові слова: гендерна методологія, гендерні стереотипи, егалітарність, соціально-педагогічні дослідження, соціальна робота.

В статье отражен опыт внедрения гендерной методологии в процесс учебной профессиональной подготовки студентов специальности «Социальная работа» в рамках изучения дисциплины «Основы социально-педагогических и гендерных исследований в социальной работе». Внимание акцентировано на важности формирования эгалитарной идеологии среди студенчества и нейтрализации влияния гендерных стереотипов на планирование и осуществление социальной работы с клиентами разного возраста и пола.

Ключевые слова: гендерная методология, гендерные стереотипы, эгалитарность, социально-педагогические исследования, социальная работа.

Prikhodko A.V. AN EXPERIENCE OF GENDER METHODOLOGY'S INTRODUCTION TO THE SYSTEM OF THE EDUCATIONAL PROFESSIONAL PREPARATION

The article is devoted to an experience of gender methodology introduction to the process of educational professional preparation of students of specialty "Social work" in a context of study of the discipline of "Basis of socially-pedagogical and gender researches in social work". Much attention is given to the importance of forming of egalitarian ideology among students and the neutralization of gender stereotypes' influence for the planning and realization of social work with the different age and sex of clients.

Key words: gender methodology, gender stereotypes, egalitarian ideology, socially-pedagogical researches, social work.

Постановка проблеми. Однією з характерних ознак розвитку сучасного світового співтовариства є посилення уваги до проблем рівноправності між чоловіками та жінками, наділення їх рівними можливостями у провідних сферах життєдіяльності. Безсумнівно, вирішення означеної проблеми актуалізує обґрунтування якісно нової педагогічної парадигми, яка б уміщувала питання навчання

та виховання підростаючого покоління, обізнаного з проблематикою статі. Зауважимо, що у вітчизняному освітньому просторі напрацьовано достатній досвід упровадження гендерного підходу у викладання навчальних дисциплін, у процесі виховання підростаючого покоління та адміністрування системи освіти загалом. Такі потенції вітчизняних теоретиків і практиків дещо обмежено пред-